

VII.

Prišla sta domovgrede na Savski most.

Zjutraj je delal Janko z-gago: brskal je dol v reko prah in droben pesek, da je kalil veselim ribicam vodo. Bil je tedaj pač nezadovoljen in sprt sam s seboj; zato pa je menil, da se je ves svet zarotil zoper njega in da se celo nedolžne ribice, ki so švigale za drobtinicami po vodi, norčujejo iz njega. O, kdor je pa sam grd, vse grdo vidi.

Ampak tako je bilo zjutraj. Zdaj pa je vladal v Jankovem srcu mir in zadovoljnost. In glej: tudi ribice pusti Janko v miru in zadovoljnosti. Še več: oba, Metka in Janko, strepljeta žepe in mečeta ribicam drobtinice. In kako se veselita božjih živalic, ko vidita, kako švigajo po vodi naglo ko strela in se hlastno mečejo za drobtinicami. O, kdor ima srečo v srcu, ta še drugim želi sreče, ta še drugim deli srečo.

Ko prideta Janko in Metka na travnike do pisanih cvetlic, se zdi Janku, ki mu je srce veselo bilo, da še nikdar v življenju ni videl tako lepih in krasnih cvetov. „O-o!“ je začudeno vzklikoval od same radosti. „O-o!“ je vzklikoval in kimal Metki in ji razkazaval, češ, poglej, kako je lepo, neizrečno lepo! . . . Hm, hm, Jankec, kako si pa zjutraj govoril, kaj? . . . O, srce lepo, povsod lepo; v srcu nebesa, povsod nebesa. Pa tudi: V srcu greh, povsod pekel . . .

In: Ali je bilo zapisano tako že od vekomaj? Glejte, ko stopita v gozd, pa prifrči nasproti tista ptička, ki jima je zjutraj delala družbo, spreletavaje se od grma do grma, z vejice na vejico ter prepevaje tako nebeško lepe pesmice . . . Tista ptička jima torej prileti nasproti in sede na vejico. In na vejici odpre kljunček in zagostoli tako sladko in milo, da se je Janku kar topilo srce od veselja in blaženosti . . . In je spet spremljala ljuba ptička naša znanca. Spreletavala se je iz grma v grm, z drevesa na drevo, ob cesti, koder sta se vračala domov, ter popevala. Janko je sunil sestrico in vzkliknil: „Metka, ali ni to čudovito lepo?“

„Mislim, da!“ je odgovorila Metka in pogledala bratca postrani, kakor da mu hoče nekaj očitati. Takrat pa se spomni Janko, kaj je bil storil zjutraj. Oh, tista roka, ki bi zdaj najrajše božala, je pobrala davi kamen. In tisto srce, ki zdaj od veselja poskakuje, je privolilo v greh. In je zavihTEL z roko takrat in vrgel kamen v ptičko, ki jima je skozi temni gozd delala kratek čas . . . O, hvala Bogu, da je vsaj ni zadel, še splašil ne dosti. — Spomnil se je Janko, domovgrede, tega grdega čina, in žal mu je bilo, da je bil davi tako storil, in globoko je zavzdihnil. Pa je že tako: Kesanje pride vedno prepozno. Je pa sklenil tedaj Janko v svojem srcu, da hoče tembolj pozimi skrbeti za uboge živalce in tako popraviti svoje grdo ravnanje. In je rekel: „Veš, Metka, bodo pa pozimi več dobile ptičke.“ Metka

mu je veselo počinkala, češ: prav, prav tako, ljubi bratec. In se je radovala v svojem srcu, da Janko zdaj tako govori . . .

Pospešila sta korake.

Drobna ptička, ki jima je delala družbo in prepevala, je že zdavnaj zaostala. Daleč za njima je bil že gozd. Skoro sta bila že doma v Gobarski vasi. A ko zagledata domačo hišo, se Metka naenkrat ustavi ter zaihti in zajoče na ves glas. S predpasnikom si briše solze; dela si silo, da bi udušila jok; toda solze ji le vrô iz očes kar naprej; joka tako močno, da še odgovoriti ne more Janku, ki začne nemirno stopicati okoli nje in jo izpraševati v skrbeh, prestrašeno, kaj ji je . . .

VIII.

„Metka, ljuba sestra, govori vendar, kaj ti je?“ jo izprašuje vedno iznova Janko, ves v skrbeh. Ko se Metka čisto izjoka, zopet izpregovori; preje ni mogla.

Z rosnimi očmi tedaj pogleda brata ter odgovori: „Janko, ne bodi hud, nič mi ni!“

„Za božjo voljo, zakaj si pa vendar tako jokala? Nekaj je, govori vendar!“ prosi Janko. In Metka razodene odkritosrčno: „Janko, jaz ne vem, zakaj sem jokala; tako čudno blago mi je bilo pri srcu. In kar prišlo je, pa sem morala jokati. Ali nekaj pa vem, bratec moj: Poslej bom nad vse srečna; tako srečna ne more biti nobena sestra več na svetu.“

„Pa zakaj, Metka?“ jo vpraša za nekaj časa Janko, ki se je vsemu temu le čudil. Ni mu šlo v glavo in ne, da bi kdo na svetu bil, ki bi za prazen nič prelival solze; ki bi jokal kar tako, da bi ne vedel, zakaj . . . In Metka mu odgovori: „Jaz bom poslej nad vse srečna? Oh, zato, bratec moj, ker vidim, da boš odzdaj naprej tudi ti srečen. O, kako bodo veseli naša ljuba mati, ko zvedo, kaj se je danes godilo!“

Janku se je jelo svitati v glavi in skoro uganil je zdaj, zakaj je Metka tako silno jokala. „Zato, ker je tako silno vesela, ker sem postal izpreobrnjenec, če se sme tako reči,“ si je mislil sam pri sebi Janko, rekel pa ni nič.

„O, kako bodo veseli in srečni naša ljuba mati, ko jim boš ti poslej delal le veselje,“ je poudarjala Metka.

„Kako pa veš to?“

„Tako! Lej, zdi se mi, da je že skalilo tisto čudodelno zelce v tvojem srcu, da je že pognalo brstiče in je ozelenelo.“

Tako je odgovorila Metka, pa se ji je zopet mehko storilo pri srcu in so ji iznova zaigrale solze v očeh. Silna radovednost je prijela Janka, solz pa tudi ni mogel gledati, zato je rekel: „Metka, zdaj je že vendar čas, govori o zelcu naravnost, da te človek razume. Ampak če hočeš kaj meni na ljubo storiti, tak stori to, da ne boš več jokala, te prosim.“

Te zadnje besede je govoril Janko mehko, proseče. In iz teh mehkih, prosečih njegovih besed je Metka spoznala, da on ne more gledati njenih solz, da čuti z njo, da trpi. (Do današnjega dne namreč ta trdi štrbós ni

nikdar pokazal, da ima kaj srca!) In to je šlo milosrčni sestrici tako k srcu, da je še enkrat zajokala.

„Metka, ne jokaj! Rad nesem oba koša, če si bolna; samo jokati nikar!“ je prosil Janko, dobri Janko.

„Saj nisem bolna, bratec! Ampak ko bi res zbolela na potu, saj bi ne mogel nesti ti obeh košev, tudi praznih ne; to bi bilo vendar prenerodno in pretežavno, ne?“

„E, bi že bilo težavno in nerodno, a se mora tudi kaj potrpeti, Metka!“ odgovori zdaj Janko.

Mehka Metka iznova zajoče.

„Ljuba sestra, vse ti storim, samo ne jokaj mi!“ reče Janko mehko in sočutno.

„Oh, kako bi se mi ne tajalo srce, ko vidim, da si se čisto izpremenil, da je zelce res pomagalo, da mi zdaj že ti, ljubi Janko, pridiguješ o njem,“ odgovori Metka in si zadovoljno obriše s predpasnikom solze, ki so ji polzele po licih od tihe sreče, da ima naenkrat tako dobrega bratca, za katerega sta z materjo že toliko molili in trpeli.

Janko je tedaj obstal sredi ceste, pogledal Metki sočutno v oči ter zatrdil: „Metka, tu je moja roka! Od danes naprej ne bo treba ne tebi ne materi žalovati zaradi mene.“ In ji stisne roko. Pa gresta dalje. Metki se je zdelo, da koraka Janko možato in resno poleg nje, kakor bi šel od prisege... Za nekaj časa ga ogovori in mu reče: „Janko, pa bodo prišle težave: Čuha se bo strgala v hlevu; vrana bo priletela, in bo odnesla pišče; v slabi obleki boš moral v cerkev, težki koš v Ljubljano nesti...“

„Metka, potrpe bom in storil, storil, kar bo treba.“

Janko je iznova obstal. Nekaj se mu je zasvetlikalo v glavi. O, čisto so se mu odprle oči. In je spoznal, kakšno zelce je imela davi Metka v mislih. No, pa ni nič nevoljno stopical in mencial. Veselo je pogledal sestrico in vzkliknil: „O-o, glavica pretkana!“ In potem je dejal: „Predrta reč, menil sem, da imaš v resnici kako čudodelno rastlino v košu; a zdaj vem, da si mislila ti le na dušno zelce!“

„Kajpada! Duša je več vredna kot telo!“

„Potrpežljivost, kaj ne, je tisto zelce?“ je rekel tedaj Janko, z glavo pritrjujoč.

„I seveda, i seveda!“ mu je kimala Metka hvaležno in veselo.

* * *

Metka je res zbolela. Je menda le pretežko nesla zadnjič gobe v Ljubljano in se je kaj pretegnila ali prehladila. Bolezensko stanje je bilo tudi deloma vzrok, da je bila zadnjič, ko sta šla iz Ljubljane, tako mehkega srca in je imela jok kar pri kraju. Zbolela je torej Metka. Toda vsled skrbne materine postrežbe je v največje veselje bratovo kmalu popolnoma okrevala. In poslej je bila mala družinica zares srečna!

Janko je bil zdaj prepričan, da je v resnici boljše, ako dela tako, kakor ga je naučila dobra Metka. Zakaj, ako ne potrpi, se mora pa jeziti. In jeza,

o ta pa ni lepa! Seve, česar se ne more potrpeti, se ne more; ali navadne reči, no, to pa že. In tako ni bilo ne godrnjanja ne sovraštva ne joka več, ampak le mir in sreča v mali družinici. O, blagor taki družini!

Kadar neseta Janko in Metka zopet gobe v Ljubljano naprodaj, se veselita oba drobnih ptičic-pevk v gozdu. Oba prešinja veselje ob pogledu na prelestne cvetke na zelenem travniku. Obema poskakuje srce od zadovoljnosti in sreče; ko zreta z mostu v modrikaste in zelene valove reke Save, ki tako naglo drvijo dalje; ko jima udarja na uho tisto nalahno plivkanje in pljuskanje in valovanje vode — prijetno, kakor ubrana pesem. Ko gledata, kako se zlati solnčni žarki v tisočernih barvah zrcalijo v vodi in odsevajo s Savine gladine tako čarobno in bajno! In kako hitre ribice priplavajo in zopet odplavajo z drobtinicami v gobčkih, s hvaležnimi pogledi... O-o, to je veselje, to je sreča za Janka in za Metko!...

Včasih postoji Metka s težkim košem na rami, pogleda ljubeznivo v Janka ter omenja narahlo, s srečo v srcu: „Kajne, Janko, da bi ne hotel več brez tistega zelca živeti?“

„Kajpadane, kajpadane!“ se odreže naglo Janko in potem še navadno pristavi: „Riba ne more plavati brez vode; ptica ne letati brez zraka; človek pa ne srečno živeti brez ljube potrpežljivosti.“

KAZEN.

Nagajivi Tonček
drega v vsako stvar;
malo opomini
staršev so mu mar.

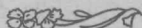
Kjer ga ni potreba,
tja gotovo gre;
drugo vse, le v šoli
skoro nič ne ve.

Zadnjič pa kupili
ded so panj čebel;
o kako je Tonček
tega bil vesel!

Za najljubšo stvarco
jih imajo ded,
Tončku pa je mnogo
bolj priljubljen med.

Drzno je posegel
v panj po med — z rokó!
Toliko kot mernik
zdaj ima glavó!

Slavko Slavič.

PO DOLGIH LETIH.

Pozdravljen moj prijazni gozd!
Kako sem si želel,
da bi po dolgih letih spet
te obiskati smel.

Tod sanjal sem najlepši sen
v presrečnih mladih dneh,
tu radost kraljevala je,
glasil se sreče smeh.

A zdaj? Postaral si se ti —
in meni je v obraz
začrtal neizbrisen znak
življenja burni čas.

A vendar radost se v srce
mi seli tukaj spet
kjer sanjal sem najlepši sen
sen zlatih, mladih let!

Slavko Slavič.

